

Gloser og noter til Første Bog af Herodots Historie

Gloserne og noterne følger teksten i: Herodoti Historiae. Recognovit brevique adnotatione critica instruxit Carolus Hude. Editio tertia, Oxford 1927, reprinted 1963.

Ved gloseringen har der været værdifuld hjælp at hente i: Hérodote, Histoires, Livre I, Clío. Texte établi et traduit par Ph.-E. Legrand. Société d'Édition "Les Belles Lettres", Paris 1964 (1re Édition 1932), samt i: A Commentary on Herodotus with Introduction and Appendixes by W.W. How and J. Wells. Oxford 1928, reprinted 1975.

Henvisninger med et § er til: Hans Chr. Hynding, Græsk formlære med sproghistoriske forklaringer, 2. reviderede udgave, Gyldendal 1968 (genoptrykt på Klassikerforeningens Kildehæfter 1993). Henvisninger med et S § er til: H. Chr. Hynding, Elementær græsk syntax. Høst & Søn's Forlag (udateret).

Der henvises desuden til F.W. Putzger, Historischer Weltatlas. Velhagen & Klasing, Berlin 1965.

Προοίμιον

Ἡρόδοτος, ó, Herodotos, græsk historiker, født i Halikarnassos i Jonien omkring 485 f.Kr. og begravet i den attiske koloni Thurioi, som ligger i Syditalien, omkring 425 f.Kr.

Ἄλικαρνασσεύς -έως, jonisk Ἄλικαρνησσεύς -έος, adj., fra Halikarnassos

ἱστορία, ἡ, jonisk ἱστορίη, undersøgelse, forskning

ἀπό-δειξις -εως, ἡ, jonisk ἀπό-δεξις, påpegning, fremlæggelse

ὁ-δε, ἡ-δε, τό-δε, dem. pron., denne, dette; se § 88

ὡς, konj., for at

μή-τε, konj., og ikke; sædvanligvis μήτε ... μήτε, hverken ... eller

γίγνομαι, jonisk γίνομαι, sker, udføres

ἐκ, foran vokal ἐξ, præp. m. gen., ud fra, af

ἐξ-ίτηλος -ον, som let går ud, glemt

μέγας, μεγάλη, μέγα, stor; se § 54

τέ, enklitisk partikel, der fungerer som konjunktion; bemærk sammenstillingen: τέ ... καί, både ... og

θαυμαστός, 3, jonisk θωμαστός, forunderlig, beundringsværdig

ὁ, ἡ, τό, deiktisk pronomen, der anvendes demonstrativt i forbindelse med partiklerne μέν ... δέ; ὁ μέν ... ὁ δέ, den ene ... den anden (pl: nogle ... andre)

Ἕλλην -ηνος, ὁ, hellensk, hellener. Hellener er betegnelsen for alle, der taler græsk og lever som græker.

βάρβαρος -ον, barbar, ikke-hellener. Ordet βάρβαρος er et onomatopoietikon, dvs. lydefterlignende ord, der gengiver hellenernes opfattelse

af fremmede sprog.

ἀπο-δείκνυμι, jonisk ἀπο-δέκνυμι, udviser, udfører

ἀ-κλεής -ές, adj., uberømt, uden berømmelse

ἄλλος -η -ο, en anden; τὰ τε ἄλλα (ἔργα) καὶ, både de andre (bedrifter) og

διά, præp. m. akk., igennem, af

ὅς, ἡ, ὅ, rel. pron., der, som, hvilken

αἰτία, ἡ, jonisk αἰτή, grund, årsag. Bemærk, at αἰτήν er trukket ind i den relative bisætning, selv om det er et parallelt begreb til τὰ τε ἄλλα. En mere ligefrem ordstilling havde været: τὰ τε ἄλλα καὶ ἡ αἰτία, δι' ἣν ἐπολέμησαν ἀλλήλοισι.

πολεμέω, fører krig; πολεμέω τινί, fører krig mod nogen

ἀλλήλους -ας -α, hinanden; se § 106

Kapitlerne 1-5

I kapitlerne 1-5 gør Herodot rede for nogle gamle sagn, der har givet perserne påskud til at begynde Perserkrigene. Perserne nævner således grækernes indtagelse af Troja som årsag til fjendskabet.

Herodot vil imidlertid ikke udtale sig om værdien af gamle sagn, men han vil i stedet begynde sin beretning med den person, han med sikkerhed kan udpege som den, der begyndte overgrebene på grækerne i historisk tid.

Kapitel 6

- Κροῖσος**, ὁ, Kroisos, rig konge over Lydien, der ligger i det vestlige Lilleasien. Han var muligvis konge 560-546 f.Kr. Navnet Krøsus (latin: Cro-

esus) er sidenhen ofte anvendt om en meget rig person.

Λυδός, 3, adj. og subst., lydisk, lyder (indbygger i Lydien)

μέν ... δέ, partiker, der tilsammen udtrykker en modsætning

γένος, τό, slægt; γένος står i henseendets akkusativ, se S § 10 a.

Ἀλυάττης, ό, Alyattes, navnet på Kroisos' fader; om den joniske genitiv se § 32

τύρανος, ό, enehersker

ἔθνος, τό, skare, folk, folkestamme; om bøjningen se § 38a (γένος-bøjningen)

ἐντός, præp. m. gen., indenfor, på denne side af

Ἄλυσ -ος, ό, Halys, flod i Lilleasien, se Putzger 14 I Ca

ῥέω, flyder, strømmer

μεσημβρία, ή, jonisk μεσ-αμβρή, middag, middagstid, syd

μεταξύ, præp. m. gen., imellem

Σύριοι, οί, syrerne, hermed mener Herodot kappadokerne i den østlige del af Lilleasien, af Strabo også kaldet "de hvide syrere"

Παφλαγών -όνος, ό, paflagoner, indbygger i Paflagonien, et område i Lilleasien, nordvest for Kappadokien, se Putzger 14 I Ca

ἔξι-ιμι, sender ud, løber ud (om floder); se paradigme 14

βορέας -ου, ό, jonisk βορέης -έω, nordenvinden

ἄνεμος, ό, vind

εἰς, jonisk ἐς, præp. m. akk., til, i

εὔξενος -ον, jonisk εὔξεινος -ον, gæstfri

καλέω, kalder

πόντος, ό, *hav*; Det gæstfri Hav kaldes på dansk Sortehavet

2 **πρώτος**, 3, forrest, først

ό, ή, τό, deiktisk pronomen, som Herodot anvender dels som den bestemte artikel og dels som relativt pronomen, jfr. § 86,3; genitiven i τῶν er opstået ved relativ assimilation (=relativ attraktion), dvs. at den partitive genitiv i βαρβάρων i hovedsætningen er overført til det relative pronomen, skønt dette er objekt i sin egen sætning. Relativ assimilation er et sprogligt raffinement, der giver en tæt sammenbinding af hoved- og relativ bisætning. Se i øvrigt S § 29 a.

οἶδα, ved, kender; ἴδμεν er jonisk for ἴσμεν, se § 159

κατα-στρέφω, vender omkring, underkaster; om

brugen af medium se S § 34,3

φόρος, ό, bringen, skat

ἀπ-αγωγή, ή, bortføren, betaling

φίλος, 3, elsket; φίλος, ό, ven

προσ-ποιέω, erhverver; medium, erhverver mig, vinder

Ἴωνες, οί, jonerne, en af de hellenske folkestammer, se Putzger 6 I BCDbc

Αἰολεῖς, οί, æolerne, en anden af de hellenske folkestammer, der bor nord for jonerne, se Putzger 6 I BCDB

Δωριεῖς, οί, dorerne, en tredje af de hellenske stammer, se ligeledes Putzger 6 I BCDC

Ἀσία, ή, jonisk Ἀσίη, Asien, Lilleasien

Λακεδαιμόνιος, 3, lakedaimonisk, lakedaimoner, indbygger i Lakedaimon, hovedstaden i den spartanske stat Lakonike.

3 **πρό**, præp. m. gen., foran, før

ἀρχή, ή, begyndelse, regering

ἐλεύθερος, 3, fri

Κιμμέριοι, οί, kimmerierne, folkeslag, der sandsynligvis stammede fra områderne nord for Sortehavet

στράτευμα, τό, felttog

Ἴωνία, ή, jonisk Ἴωνίη, Jonien, den del af Lilleasiens vestkyst, der siden første kolonisation var beboet af jonerne

ἀφ-ικνέομαι, jonisk ἀπ-ικνέομαι, ankommer; om jonisk psilose se § 12 anm. 4

εἰμί, er; ἐόν, jonisk for ὄν, se § 142

πρέσβυς, ό, gammel; komparativ πρεσβύτερος, 3, ældre, tidligere

κατα-στροφή, ή, undertvingelse

πόλις, ή, stad, by; πολίων, jonisk for πόλεων, se § 40

ἐπι-δρομή, ή, angreb

ἄρπαγή, ή, rov; ἄρπαγή ἐξ ἐπιδρομής, plyndringstogt

Kapitel 7

I dette kapitel giver Herodot en oversigt over kongerækken i Lydien.

Manes skulle have været den første konge i Lydien, og han blev efterfulgt af sønnen Atys, der siden blev efterfulgt af sin søn, Lydos, efter hvem både land og folk fik navn.

Derefter kom herakliderne til magten.

Heraklidenes nedstammede fra den doriske helt Herakles og en kvinde, der ifølge Herodot var slavinde, men som en senere forfatter kalder Omfale. De fik sønnen Alkaios, der avlede Belos, der avlede Ninon, der fik Agron. Denne Agron overtog kongemagten efter Lydos. Siden overtog Agrons søn Myrsos magten, og han gav den i arv til sønnen Kandaules.

Kandaules blev imidlertid dræbt af mermnaden Gyges, og således efterfulgtes heraklidenes af mermnaden på tronen. Det er dette kongeskift, som måske fandt sted i 687 f.Kr., der har Herodots interesse i de følgende kapitler.

- 1 **ἡγεμονία**, ἡ, jonisk ἡγεμονίη, anførsel, herredømme
οὕτως, foran konsonant også οὕτω, adv., således
περι-έρχομαι, går omkring, går over til
εἴδω, se § 142
Ἡρακλείδης, ὁ, heraklide, dvs. efterkommer af helten Herakles
Μερμάδαι, οἱ, mermnadenes, lydsk kongeslægts
- 2 **ὀνομάζω**, benævner, kalder
Σάρδεις -ων, αἱ, Sardes, hovedstad i Lydien; Σαρδίων, jonisk for Σάρδεων, se § 40
ἀπό-γονος -ον, nedstammende fra, efterkommer af
Ἡρακλῆς -έος, Herakles, søn af Zeus og Alkmenen
ὑστατος, 3, den sidste
- 3 **πρότερος**, 3, tidligere; om andet sammenligningsled se S § 22
βασιλεύω, er konge, hersker over; βασιλεύω τινός
χώρα, ἡ, jonisk χώρα, sted, land
ὅσ-τις, ἢ-τις, ὅ-τι, relativt pronomen, der, som, hvilken
Μαίων -ονος, ὁ, jonisk Μηίων, majonisk, hørende til Majonien. Majonien er et gammelt navn for Lydien, der muligvis i begyndelsen har betegnet den orientalske del af befolkningen i modsætning til navnet Lydien, der så skulle have betegnet den europæiske befolkningsdel.
- 4 **παρά**, præp. m. gen., fra
ἐπι-τρέπω, overdrager
ἔχω, har, få
θεο-πρόπιον, τό, orakelsvar
δοῦλη, ἡ, slavinde
Ἰάρδανος, ὁ, navn på en lyder

γίγνομαι, bliver, nedstammer fra
ἄρχω, er først, hersker
εἴκοσι, kardinaltal, 20
γενεά, ἡ, jonisk γενεή, slægt, slægtsled
ἔτος, τό, år
πεντακόσιοι -αι -α, kardinaltal, 500
ἐκ-δέχομαι, jonisk ἐκ-δέκομαι, modtager, overtager
μέχρι, præp. m. gen., indtil

Kapitel 8

- 1 **οὖν**, jonisk ὄν, adv., nu, altså
ἔραμαι, elsker, er forelsket i
ἑαυτόν, jonisk ἑωυτόν, reflektivt pronomen, sig selv, sin egen, se § 81
νομίζω, gør efter skik og brug, mener, tror
ἔ, reflektivt og demonstrativt pronomen, sig, han, se § 83
πολύς, πολλή, πολύ, jonisk πολλός, πολλή, πολλόν, adj, meget, "langt"
καλός, 3, smuk; om komparationen af καλός se § 59
αἰγμο-φόρος -ον, lansebærende, livvagt
ἀρέσσω, gør godt, behager
μάλα, μάλλον, μάλιστα, adv., meget, mere, mest
σπουδαίος, 3, ivrig, vigtig
πράγμα, τό, jonisk πρήγμα, gerning, sag
ὑπερ-τίθημι, sætter over, med., betror
εἶδος, τό, udseende
ὑπερ-επ-αινέω, roser meget, roser over al måde
- 2 **δι-έρχομαι**, går igennem, forløber
χρή, *nødvendighed*; **χρή** (ἔστι), det er nødvendigt, **χρήν** (<χρή ἦν), det var nødvendigt
κακός, 3, ond, slet
τοίος-δε, 3, dem. pron., en sådan, noget sådant
δοκέω, synes, tror
πειθω, overtaler; medium, overtales, stoler på (τινι)
οὗς ὠτός, τό, øre
τυγχάνω, træffer; **τυγχάνω** ὄν, jeg træffer mig værende, jeg er nu engang
ἄ-πιστος -ον, adj., upålidelig, mindre overbevissende
ὀφθαλμός, ὁ, øje
ποιέω, gør, sørger for
ὅπως, jonisk ὅκως, konj., for at
ἐκεῖνος, 3, dem. pron., han, hende

θεάομαι, ser; θεήσεται er 2. sg. konj. aor. medium, se § 126 om primære personendelser i medium og § 130,2, anm. om kort temavokal i konjunktiv **γυμνός**, 3, nøgen

- 3 **ἀνα-βοάω**, jonisk ἀμβοάω, skrigger op, råber op **δεσπότης** -ου, ó, hersker **ὕγιής** -ές, adj., sund; se § 45 og § 52,1 **κελεύω**, befaler **δέσποινα**, ἡ, herskerinde, dronning **ἄμα**, præp. m. dat., sammen med **χιτών** -ώνος, ó, jonisk κιθών, kjortel, kjole, kiton **ἐκ-δύω**, affører **συν-εκ-δύομαι**, affører mig tillige, aflægger tillige **αἰδώς** -οῦς, ἡ, blufærdighed; se § 38 a 3
- 4 **πάλαι**, adv., for længe siden **ἐξ-ευρίσκω**, udfinder, udtænker **μανθάνω**, lærer **δέω**, mangler; upers., δεῖ, det er nødvendigt **εἷς**, μία, ἕν, kardinaltal, én, ét **σκοπέω**, skuer, betragter **σέο**, se § 74 **δέω**, mangler; medium, beder om, forlanger noget af nogen, τι τινός **ἄ-νομος** -ον, adj., lovløs, naturstridig

Kapitel 9

- 1 **τοι-ούτος**, τοι-αύτη, τοι-ούτο(v), dem. pron., en sådan, se § 95 b **ἀπο-μάχομαι**, forsvarer mig, kæmper imod, protesterer, afslår **ὀρρωδέω**, jonisk ἄρρωδέω, frygter **μή**, konj., for at ikke; om anvendelsen af μή efter frygtsverber se S § 42 **οἶ**, se § 83 **ἀμείβω**, veksler, bytter; medium, svarer. Bemærk, at augmentet er fakultativt hos Herodot, dvs. at præteritum ikke altid får augment, se § 127 anm. 4 **ὄ-δε**, ἡ-δε, τό-δε, dem. pron., denne, dette; τοισίδε er jonisk for τοῖσδε **θαρσέω**, er ved godt mod, fatter mod **φοβέω**, skræmmer; medium, frygter; φοβεῦ er jonisk for φοβοῦ, se § 16,38 **μήτε ... μήτε**, konj., hverken ... eller **πειράω**, forsøger, prøver; medium, πειράομαι
- τινός, sætter en på en prøve **τοί**, dorisk og jonisk for σοί, se § 74 **βλάβος**, τό, skade **ἀρχή**, ἡ, begyndelse; ἀρχήν, akk., der er anvendt adverbialt, aldeles **μηχανάω**, iværksætter, sørger for **ᾧσ-τε**, konj., at **μανθάνω**, lærer, erfarer, forstår **μίν**, se § 83 anm. 4 **ὄράω**, ser **σεῦ**, jonisk for σοῦ, se § 74
- 2 **οἶκημα**, τό, hus, soveværelse **κοιμάω**, bringer til at sove; med., sover **ὀπισθε**, adv. og præp. m. gen., bagved **ἀν-οίγω**, åbner **θύρα**, ἡ, jonisk θύρη, dør **ἴστημι**, stiller **μετά**, præp. m. akk., efter **εἰσ-έρχομαι**, jonisk ἐσ-έρχομαι, går ind **πάρ-ειμι**, er tilstede, indfinder mig **κοῖτος**, ó, seng **κεῖμαι**, ligger, står **ἀγγού**, præp. m. gen., nærved **εἷσ-οδος**, ἡ, jonisk ἔσ-οδος, indgang **θρόνος**, ó, højsæde, trone, stol **ἱμάτιον**, τό, klædning **κατά**, præp. m. akk., over, efter **εἷς**, μία, ἕν, kardinaltal, én, ét **ἕκαστος**, 3, enhver; κατὰ ἕν ἕκαστον, et efter et **ἐκ-δύνω** = ἐκ-δύω, affører, tager af **τίθημι**, lægger **ἡσυχία**, ἡ, jonisk ἡσυχίη, ro **πάρ-εχω**, holder frem; upers., det er muligt, der er lejlighed til
- 3 **ἐπάν** (=ἐπεὶ ἄν), jonisk ἐπεάν, konj., efter at, så snart **στείχω**, går; στίχη står i 3. sg. konj. aor. aktiv, se S § 43 om den brug af konjunktiv, der kaldes eventualis **εὐνή**, ἡ, seng **κατά**, præp. m. gen., nedad, bag **νῶτος**, ó, ryg **μέλω**, er genstand for interesse; upers., ligger på sinde (τινι) **ἐντεῦθεν**, jonisk ἐνθεῦτεν, adv., derefter **ὄράω**, ser **εἶμι**, går; se § 143 **ὤς**, konj., da

δύναμαι, formår, kan
 δια-φεύγω, undslipper, undgår
 ἔτοιμος, 3, beredvillig, rede, parat

Kapitel 10

- 1 ἐπεί, konj., da
 δοκέω, synes
 ὥρα, ἡ, jonisk ὄρη, tid, tidspunkt
 κοίτη, ἡ, seng
 ἄγω, fører
 αὐτίκα, adv., straks
 εἶμα, τό, klædning
 θεάομαι, jonisk θηέομαι, skuer, betragter
- 2 ὑπ-εκ-δύομαι, dukker frem, lister ud; ὑπ-εκ-δύς er nom. sg. mask. partc. aor. aktiv, se paradigme 17
 χωρέω, trækker mig tilbage, går ud
 ἔξω, adv., udenfor, ud
 ἐφ-οράω, jonisk ἐπ-οράω, ser på; om jonisk psilose se § 12 anm. 4
 ἔξ-ειμι, går ud
 οὔτε ... οὔτε, konj., hverken ... eller
 ἀνα-βοάω, råber op
 αἰσχύνω, mishandler; med., skammer mig
 δοκέω, synes, giver udseende af
 νόος, ὁ, tanke, sind
 τίνω, betaler bøde; medium, lader mig betale, straffer
- 3 παρά, præp. m. dat., ved siden af, hos
 σχεδόν, adv., nærvæd, næsten
 αἰσχύνῃ, ἡ, skam
 φέρω, bærer, fører

Kapitel 11

- 1 τότε, adv., dengang
 οὐδ-εις οὐδε-μία οὐδ-έν, ikke én, ingen, intet
 δηλώω, viser
 ἡσυχία, ἡ, jonisk ἡσυχίη, ro
 ὥς, konj., da
 ἡμέρα, ἡ, jonisk ἡμέρη, dag
 ταχύς -εἶα -ύ, adj, hurtig; superlativ τάχιστος; ὥς ... τάχιστα, så snart som
 οἰκέτης, ὁ, husfælle, husslave
 μάλα, adv., meget; superlativ μάλιστα, mest

ὀράω, ser
 πιστός, 3, trofast
 ἑαυτόν, jonisk ἐωυτόν, sig selv; se § 81
 ἐτοίμος, 3, beredt, rede
 ποιέω, γορ; ποιησαμένη mangler et objekt, der må underforstås ud fra objektsprædikatet ἐτοίμου; afsnittet τῶν οἰκετέων ... ποιησαμένη kunne se således ud med objekt: τινος τῶν οἰκετέων, τοὺς (=οὓς) μάλιστα ὥρα πιστοὺς ἐόντας ἐωυτῆ, ἐτοίμους ποιησαμένη ...
 δοκέω, synes, tror
 πράσσω, jonisk πρήσσω, udfører
 ἐπίσταμαι, forstår
 ἔθω, plejer; perf. εἴωθα, jonisk ἔωθα, er vant til, plejer; ἐώθεε er 3. sg. præf. perf. aktiv, se § 124 b II
 πρόσθεν, jonisk også πρόσθε, adv., foran, tidligere
 ὅπως, jonisk ὅκως, konj., når
 βασίλεια, ἡ, dronning
 καλέοι, om brugen af optativ se S § 47
 φοιτάω, går, kommer

- 2 δύω, se § 66
 ὀδός, ἡ, vej, måde, mulighed
 πάρ-ειμι, er tilstede, foreligger
 αἵρεσις, ἡ, valg
 ὀπότερος, 3, jonisk ὀκότερος, rel. pron., hvilken
 βούλομαι, vil
 τρέπω, vender; med., vender mig mod, vælger
 ἢ ... ἢ, konj., enten ... eller
 ἀπο-κτείνω, dræber
 βασιλεία, ἡ, jonisk βασιληΐη, kongedømme
 αὐτίκα, adv., straks
 ἀπο-θνήσκω, dør
 πείθω, overtaler; med., overtales, adlyder τινί
 λοιπός, 3, øvrig; τοῦ λοιποῦ (χρόνου), i den øvrige tid, i fremtiden
- 3 ἤτοι ... ἢ, konj., enten ... eller
 ἐκεῖνος -η -ο, jonisk κείνος -η -ο, dem. pron., han, hun; se § 92
 βουλευώ, beslutter
 ἀπ-όλλυμι, dræber; med., dræbes, dør
 νομίζω, handler efter skik og brug, anerkender, tillader
 τέως, adv., en tid lang, nogen tid
 ἀπο-θαυμάζω, jonisk ἀπο-θωμάζω, beundrer; med., undrer mig meget
 μετά, præp. og adv., imellem, derefter

- ἱκετεύω, bønfaller
 ἀνάγκη, ἤ, jonisk ἀναγκαίη, tvang
 ἐν-δέω, binder, tvinger
 δια-κρίνω, adskiller, afgør, træffer (et valg)
 τοι-οὔτος τοι-αὐτή τοι-οὔτο, dem. pron., en sådan
- 4 οὖν, jonisk ὄν, adv., i virkeligheden, altså
 πείθω, overtaler
 ἀληθής -ές, sand, virkelig
 πρό-κειμαι, ligger foran, foreligger
 δεσπότης, ὁ, herre, hersker
 αἰρέω, tager, griber; medium, tager for mig, vælger
 περί-ειμι, er omkring, overlever
 ἐπ-ερωτάω, spørger
 ἀναγκάζω, tvinger
 κτείνω, dræber
 ἐθέλω, vil
 φέρω, bærer, bærer frem; φέρε, imperativ, sig frem, godt
 τέω = τίτι, se § 98
 τρόπος, ὁ, vending, måde
 ἐπι-χειρέω, lægger hånd på, angriber τιτί
- 5 ὑπο-λαμβάνω, optager, tager ordet, svarer
 χώριον, τό, plads, sted
 ὀρμή, ἤ, angreb
 ὅθεν, rel. adv., hvorfra
 πέρ, enklitisk partikel, der fremhæver det foranstående ord
 ἐπι-δείγνυμι, fremviser; ἐπεδέξατο er jonisk for ἐπεδείξατο
 ὑπνώω, bringer til at sove; med., sover
 ἐπι-χειρήσις, ἤ, læggen hånd på, angreb

Καπίτελ 12

- 1 ἀρτύω, sammenføjer, udtænker
 ἐπι-βουλή, ἤ, forehavende, plan
 νύξ νυκτός, ἤ, nat
 μεθ-ίημι, sender bort, slipper; ἐμετίετο er jonisk for ἐμεθίετο
 ἀπ-αλλαγή, ἤ, befrielse, flugtmulighed
 ἀπ-όλλυμι, dræber; ἀπόλωλα, perf. akt., dør
 ἔπω, sædvn med., ἔπομαι, følger efter nogen τιτί
 θάλαμος, ὁ, sovekammer
 ἐγ-χειρίδιον, τό, håndredskab, dolk
 κατα-κρύπτω, skjuler

- 2 ἀνα-παύω, bringer til ophør; medium, hviler mig
 Ἀρχίλοχος, ὁ, navnet på en berømt digter fra øen Paros. Han levede i det 7. årh. f.Kr. Af hans digte er der kun bevaret fragmenter.
 Πάριος, 3, parisk, fra Paros, en af de øer, der kaldes Kykladerne
 ἴαμβος, ὁ, jambe. Jamben er en vers fod, der består af en kort stavelse efterfulgt af en lang. Jamben er ofte en dobbeltjambe.
 τρίμετρος -ον, bestående af tre, trimetrisk. En trimetrisk jambe består således af tre dobbeltjamber
 ἐπι-μιμνήσκομαι, mindes, omtaler nogen τιτός

Καπίτελ 13

- 1 κρατόνω, sikrer, støtter
 Δελφοί, οἱ, Delfi, helligsted i Fokis med guden Apollons orakel
 χρηστήριον, τό, orakel
 δεινός, 3, frygtelig
 ποιέω, γør; med., anser for; τι δεινὸν ποιέισθαι, anser noget for frygteligt, vredes over
 πάθος, τό, lidelse, ulykke
 ὄπλον, τό, redskab, våben
 συμ-βαίνω, kommer sammen, bliver enig om
 τωυτό, jonisk for τὸ αὐτό, det samme
 στασιώτης, ὁ, tilhænger
 λοιπός, 3, øvrig
 ἦν = ἐάν (εἰ ἄν), konj., hvis
 ἀν-αιρέω, løfter op, giver orakelsvar, svarer
 ἀπο-δίδωμι, giver bort
 ὀπίσω, adv., tilbage
- 2 τοσόσ-δε, 3, dem. pron., så stor, så meget
 μέν-τοι, partikel, dog
 Πυθία, ἤ, jonisk Πυθίη, Pythia, navnet på den præstinde, der gjorde tjeneste ved oraklet i Delfi
 τίσις, ἤ, hævn
 ἦκω, kommer
 ἔπος, τό, ord, orakelsvar
 λόγος, ὁ, ord, opmærksomhed, hensyn; λόγον ποιέομαι τιτός, tager hensyn til noget, respekterer
 πρίν, konj., førend
 ἐπι-τελέω, fuldender, opfylder

Καπίτελ 14

- 1 τυραννίς -ίδος, ἤ, kongemagt

ἀφ-αιρέω, jonisk ἀπ-αιρέω, fratager
τυραννεύω, er enehersker
ἀνά-θημα, τό, en opstillet ting, tempelgave
ὄλιγος, 3, lille, ringe; pl., få
ὄσος ὄση ὄσον, rel. pron., så stor som, pl., så mange som
ἄργυρος, ὁ, sølv
πολύς πολλή πολύ, adj., megen, meget; superlativ **πλειστός**, 3, *flest*
πάρ-εκ og **πάρ-εξ**, præp. m. gen., bortset fra, foruden
χρυσός, ὁ, guld, guldskat
ἄ-πλετος -ον, umådelig
ἀνα-τίθημι, opstiller
ἄλλον τε καί, både noget andet og
μάλα, adv., meget; superlativ **μάλιστα**, mest
μνήμη, ἡ, minde, omtale
ἄξιος, 3, værdig, værd
κρατήρ -ήρος, ὁ, jonisk κρητήρ, blandingskar, krater
ἀριθμός, ὁ, antal
χρύσεος, 3, gylden, af guld
ἀνα-κεῖμαι, ligger, er opstillet; ἀνα-κέαται er jonisk for ἀνα-κεῖνται, se § 146 og § 125 a

2 **ἴστημι**, stiller; angående formerne i intransitiv perfektum se § 160

Κορίνθιος, 3, korinthisk, fra Korinth; Korinth, der ligger syd for den tange, der forbinder Peloponnes med det øvrige Hellas, var i arkaisk tid en betydelig bystat, der grundlagde bl.a. Syrakus på Sicilien
θησαυρός, ὁ, skatkammer
σταθμός, ὁ, tyngde, vægt
τάλαντον, τό, vægt, vægtenhed, en talent; den attiske sølvtalent vejede lidt over 22 kg.
ἀληθής -ές, sandfærdig, sand
χράομαι, jonisk χρέομαι, bruger τινί
δημόσιον, τό, det offentlige, staten
Κύπελος, ὁ, søn af Eetion og fader til tyrannen Periander. Kypselos var selv tyran i Korinth omkring 660 f.Kr.
οἶδα, ved, kender; se § 159
Μίδας, ὁ, Midas, konge i Frygien. Midas var kendt for sin rigdom og for sine æseløre

3 **προ-καθ-ίζω**, jonisk προ-κατ-ίζω, tager plads på, sidder på

δικάζω, dømmes, afsiger domme
ἀξιο-θέατος -ον, jonisk ἀξιο-θέητος, seværdig,

værd at betragte
ἐνθα, rel. adv., dér hvor
Γυγάδας, ὁ, Gyges' tempelgave, Gygesskatten
ἐπ-ωνυμία, jonisk ἐπ-ωνυμία, ἡ, benævnelse, navn

4 **εἰσ-βάλλω**, jonisk ἐσ-βάλλω, kaster ind i, fører mod

στρατιά, ἡ, jonisk στρατιή, hæer
ἄρχω, er den første, regerer
Μίλητος, ἡ, stad i Karien, se Putzger 12 I Ec
Σμύρνα, ἡ, jonisk Σμύρνη, stad i Jonien, beliggende vest for Sardes, se Putzger 16 Bb. Smyrna er opkaldt efter den vellugtende arabiske myrrhaplante (σμύρνα = μύρρα)
Κολοφών -ώνος, ἡ, stad i Jonien, se Putzger 12 I Eb
ἄστυ, τό, stad
δέω, mangler noget τινός
ἔτος, τό, år
παρ-ίημι, sender forbi, forlader
τοσ-οὔτος τοσαύτη τοσοὔτο, dem. pron., så stor, så megen
ἐπι-μιμνήσκομαι, mindes, omtaler

Kapitel 15

μνήμη, ὁ, minde, omtale
Πριηνεῖς -έων, οἱ, indbyggerne i Priene, jonisk stad i Karien, se Putzger 12 I Ec
εἰσ-βάλλω, jonisk ἐσ-βάλλω, kaster ind i, fører ind i; intr., falder ind i, angriber
Κιμμέριοι, οἱ, folkeslag, der boede ved Maiotis, der idag hedder Det Asovske Hav, og som ligger nord for Sortehavet, se f.eks. Putzger 78-79 ἦθος, τό, tilvant opholdssted, boplads
Σκύθης -ου, ὁ, en skyther; skytherne var et nomadefolk, der især færdedes ved Sortehavets nordøstlige områder
νομάς -άδος, ὁ, ἡ, nomade
ἐξ-αν-ίστημι, lader stå op; intr., fordrives
πλήν, præp. m. gen., undtagen, med undtagelse af
ἄκρο-πολις, ἡ, højborg, fæstning

Kapitlerne 16-27

Nu har Herodot berettet om Gyges's overtagelse af magten i Lydien. Nogle sætter denne magtöver-

tagelse til 687 f.Kr.

I de følgende kapitler beretter Herodot om Gyges' efterkommere på tronen i Sardes. Efter Ardys overtog dennes søn Sadyattes magten, og siden blev Sadyattes efterfulgt af sin søn, Alyattes.

Både Sadyattes og Alyattes forsøgte at indtage de græske kystbyer. På et tidspunkt er Alyattes nær ved at indtage Milet. Alyattes har imidlertid brug for våbenstilstand. Dette kommer tyrannen i Korinth, Periander, for øre, og han giver sin kollega i Milet, tyrannen Thrasybulos, besked om, at der er et lydisk sendebud på vej for at bede om våbenstilstand. Thrasybulos modtager sendebudet med en sådan overdådighed, at han må tro, at Milet er uindtagelig, og dette meddeler han derpå sin hersker Alyattes, der på den baggrund vælger at slutte fred med Milet. Ved således at bruge snilde undgår de græske bystater igennem en årrække at blive undervunget af de lydiske konger.

Omtalen af Periander giver Herodot anledning til en digression om sangeren Arion, der blev tvunget til at springe i havet, men som derpå blev reddet mirakuløst af en delfin.

I kapitel 27 efterfølges Alyattes af sønnen Kroisos. At dømme ud fra Herodots oplysninger fandt tronskiftet sted omkring 560 f.Kr. Kroisos undervinger hurtigt alle græske byer på den joniske kyst. På et tidspunkt overvejer han at angribe de græske øer, men vælger dog at indgå en fredsftale.

Kapitel 28

- ἐπι-γίγνομαι**, bliver derefter, forløber
κατα-στρέφω, undervinger
σχεδόν, adv., nærved, omtrent
ἐντός, præp. m. gen., indenfor, på denne side af
οἰκέω, intr., bor; perfektum medium., οἴκημαι, er bosat, bor
Κίλικες, οἱ, kilikerne, indbyggerne i Kilikien, se Putzger 14 I Cb
Λύκιοι, οἱ, lykerne, indbyggerne i Lykien, se Putzger 14 I BCb
ἑωντῶ, jonisk for ἑαυτῶ
Λυδοί, οἱ, lyderne, indbyggerne i Lydien, se Putzger 14 I Bb
Φρύγες, οἱ, frygerne, indbyggerne i Frygien, se Putzger 14 I Cb

Μυσοί, οἱ, myserne, indbyggerne i Mysien, se Putzger 14 I Bb

Μαριανδυνοί, οἱ, mariandynerne, indbyggere i Bithynien, se Putzger 14 I BCa

Χάλυβες, οἱ, khalyberne, folk ved Sortehavet, der skal have opfundet tilvirkningen af hærdet jern, stål (χάλυψ = stål)

Παφλαγόνες, οἱ, paflagonerne, folk i Paflagonien, se Putzger 14 I Ca

Θράκες, οἱ, jonisk Θρήκες, thrakerne, folkslag i Thrakien, se Putzger 14 I BCa

Θυνοί, οἱ, tilnavn til de thrakere, der bor vest for Bosporosstrædet

Βιθυνοί, οἱ, navn på de thrakere, der udvandrede fra Thrakien og bosatte sig øst for Bosporos. Deres område kaldes Bithynien, se Putzger 14 I BCa

Κάρες, οἱ, karerne, indbyggerne i Karien, se Putzger 14 I Bb

Ἴωνες, οἱ, jonerne, en af de 4 hellenske folkestammer, se Putzger 6 I BCDbc

Δωριεῖς, οἱ, jonisk Δωριέες, dorerne, en anden af de hellenske folkestammer, se Putzger 6 I BCDc

Αἰολεῖς, οἱ, jonisk Αἰολέες, æolerne, en tredje af de hellenske folkestammer, se Putzger 6 I BCDb

Πάμφυλοι, οἱ, pamfyleerne, indbyggerne i Pamfylilien, der ligger ovenfor Kypem, se Putzger 14 I Cb

Kapitel 29

- προσ-επι-κτάομαι**, erhverver dertil, føjer til
ἄκμάζω, står på det højeste
πλούτος, ὁ, rigdom
σοφιστής, ὁ, indsigtfuldt menneske, en vismand; ordet σοφιστής anvendtes oprindeligt om ethvert menneske med en særlig indsigt, således også om kunstnere og digtere. Fra midten af det 5. årh. f.Kr. anvendes ordet især om dem, der for høj betaling underviste ungdommen i politik og retorik.
Ordet σοφιστής blev hurtigt forbundet med spidsfindighed og magtnihilisme. Modsætningen er den ægte filosof, der søger sandheden.
τυγχάνω, træffer; τυγχάνω forbindes ofte med participium for at angive, at subjektet tilfældigvis gør eller er det, som participiet angiver
ἕκαστος, 3, enhver
Σόλων -ωνος, ὁ, den kendte lovgiver i Athen, der gennem sine love gav enhver fri attisk borger ad-

gang til folkeforsamlingen og derved lagde grunden til det senere demokrati. Solon skulle have givet sine love i år 592 f.Kr.

νόμος, ó, lov

ἀπο-δημέω, rejser bort fra folket, rejser ud

κατά, præp. m. akk., ifølge, med, under

θεωρία, ἡ, jonisk θεωρή, skuen, det at se sig omkring

πρό-φασις, ἡ, udsigen, påskud

ἐκ-πλέω, jonisk ἐκ-πλώω, sejler ud

ἀναγκάζω, tvinger

- 2 **οἶος οἶα οἶον**, rel. og indir. interr. pron., så stor som, hvor stor som; **οἶός τε εἰμί**, er i stand til at (med infinitiv)

ὄρκιον, τό, ed

κατ-έχω, holder fast, forpligter

χράομαι, bruger, anvender τι

σφι, se § 83

Kapitel 30

- 1 **ἐκ-δημέω**, rejser ud
ἐνεκα, jonisk εἵνεκεν, ordet fungerer som en præp. m. gen., på grund af
Αἴγυπτος, ἡ, Ægypten
ξενίζω, jonisk ξενίζω, modtager som gæst
βασίλεια, τά, jonisk βασιλήια, kongeborg
τρίτος, 3, ordinaltal, den tredje
τέταρτος, 3, ordinaltal, den fjerde
θεράπων -οντος, ó, tjener
θησαυρός, ó, skatkammer
ἐπι-δείκνυμι, fremviser
ὄλβιος, 3, rig, lykkelig
- 2 **θεάομαι**, ser
σκέπτομαι, betragter, undersøger
καιρός, ó, rette sted, rette tid; **κατὰ καιρόν**, til rette tid
ἐρωτάω, jonisk εἶρομαι, spørger
ξένος, ó, jonisk ξείνος, fremmed, gæst
λόγος, ó, ord, omtale, ry
σιφία, ἡ, jonisk σοφίη, viden, visdom
πλάνη, ἡ, omflakken, rejser
φιλο-σοφέω, søger viden
ἐπ-έρχομαι, kommer til, besøger
ἡμερος, ó, længsel, lyst
ἐπ-ερωτάω, jonisk også ἐπ-είρομαι, tilspørger, spørger

ἤδη, adv., allerede, nu

- 3 **ἐλπίζω**, håber

ὑπο-θωπεύω, smigrer

εἰμί, *er*; τὸ ὄν, jonisk τὸ ἐόν, det værende, sandheden

χράομαι, bruger noget τι, holder mig til noget

- 4 **ἀπο-θαυμάζω**, jonisk ἀπο-θωμάζω, undrer mig over noget τι

ἐπι-στρεφής -ές, omhyggelig, indtrængende

ποῖος ποία ποῖον, jonisk κοῖος κοίη κοῖον, interr. pron., hvordan, hvorledes; **ποία**, jonisk κοίη, adv. på hvilken måde, hvorledes

κρίνω, adskiller, vurderer, mener

εὖ, adv., godt

ἤκω, kommer; **εὖ ἤκω**, befinder mig vel, er i en god tilstand

κάγαθοί = καὶ ἀγαθοί

σφι, se § 83

ὄράω, ser

ἅπας ἅπασα ἅπαν, forstærkede former af **πᾶς πᾶσα πᾶν**, se § 50 b

τέκνον, τό, barn

ἐκ-γίγνομαι, fødes

παρα-μένω, bliver hos, forbliver i live

τελευτή, ἡ, afslutning

λαμπρός, 3, lysende, smuk

- 5 **μάχη**, ἡ, kamp

ἄστυ-γείτων -ον, indbygger i en naboby, nabo
Ἐλευσίς -ῖνος, ἡ, navn på gammel by i Attika med kultsted for Demeter og Persefone. Naboerne i/ved Eleusis er muligvis befolkningen i Megara, der ligger vest for Eleusis, se Putzger 17 I Aab.

βοη-θέω, iler til hjælp, kommer til hjælp

τροπή, ἡ, vending, flugt

πολέμιος, 3, fjendtlig; **ὁ πολέμιος**, fjende

ἀπο-θνήσκω, dør

δημόσιος, 3, tilhørende folket; **δημοσίᾳ**, jonisk δημοσίη, adv., på folkets vegne, på statens bekostning

θάπτω, begraver

αὐτοῦ, dem. adv., dér

ἦ, jonisk τῆ, rel. adv., hvor

πίπτω, falder

Kapitel 31

- 1 **προ-τρέπω**, driver frem, ansporer
φημί, siger; aorist εἶπον, jonisk εἶπα, se § 152, 6, b
δεύτερος, 3, ordinaltal, den anden
δοκέω, mener
πάνυ, jonisk πάγυ, adv., ganske og aldeles
γούν, jonisk også γών = γέ ούν, partikel, i det mindste
δευτεραῖα, τά, andenpladsen
φέρω, bærer, får
- 2 **Ἄργεῖος**, 3, argolisk, argeier, hørende til Argos, stad på Peloponnes, se Putzger 9-10 I Cb
ἀρκέω, er tilstrækkelig
ὑπ-εἰμι, er under, er tilstede
ῥώμη, ἡ, styrke
τοιός-δε τοιά-δε (jonisk τοιή-δε) τοιόν-δε, dem. pron., en sådan
ἀθλο-φόρος -ον, jonisk ἀεθλο-φόρος, vinder af kamppriser
ἀμφοτέρως, 3, sædv. pl., begge
ὁμοίως, 3, lig, lignende
ἑορτή, ἡ, jonisk ὀρτή, fest
Ἥρα, ἡ, jonisk Ἥρη, navnet på Zeus' hustru og gudernes dronning. Hera havde en vigtig helligdom på et højedrag mellem Argos og det gamle Mykene, se Putzger 9-10 I Cb
δέω, mangler; δεῖ, det er nødvendigt
ζεύγος, τό, åg, tospand, køretøj, der trækkes af 2 dyr, ofte okser
κομίζω, sørger for, bringer, kører
ἱερός, 3, jonisk ἱρός, hellig; ἱερόν, τό, helligdom
βοῦς, ὁ, ἡ, tyr, okse, ko
παρα-γίγνομαι, indfinder mig, kommer
ᾠρα, ἡ, jonisk ᾠρη, tid, time, rette tid
ἐκ-κλείω, jonisk ἐκ-κλήϊω, udelukker, presser, trænger
νεανίας, ὁ, jonisk νεηνίης, ung mand
ὑπο-δύω, dukker ind under, går ind under
ζεύγλη, ἡ, åg
ἔλκω, trækker
ἄμαξα, ἡ, vogn
ὀχέω, holder, bærer; med., kører
στάδιον, τό, pluralis også στάδιοι, οἱ, et stadie; et stadie er på 600 græske fod, og et olympisk stadie er på 192 meter
δια-κομίζω, bringer over, tilbagelægge
- 3 **ὀράω**, ser
παν-ήγυρις -ιδος, ἡ, festforsamling

- δια-δείκνυμι**, viser tydeligt; διέδεξε er jonisk for διέδειξε
θνήσκω, dør
μάλα μάλλον μάλιστα, adv., meget, mere, mest; μάλλον ἢ, hellere end
ζάω, jonisk ζῶω, lever, er levende
περι-ίστημι, stiller (mig) omkring
μακαρίζω, lovpriser, priser nogen lykkelig for noget τινά τινος
οἶος οἶα (jonisk οἶη) οἶον, rel. og indirr. interr. pron., en sådan som, hvilken
κυρέω, træffer, får noget τινός
- 4 **περι-χαρής** -ές, overmåde glad
φήμη, ἡ, udsagn, berømmelse
ἀντίος, 3, modstående, overfor nogen τινός
ἄγαλμα, τό, gudebillede, gudestatue
εὔχομαι, beder om, ønsker
τό fungerer hér som relativt pronomen
τυγχάνω, træffer, opnår
- 5 **εὐχή**, ἡ, bøn
θύω, ofrer
εὐωχέω, beværter godt, fester
κατα-κοιμάω, bringer til at hvile; med., lægger mig til at sove
οὐκ-έτι, adv., ikke længere, ikke mere
ἀν-ίστημι, rejser (mig) op
τέλος, τό, fuldendelse, afslutning
ἔχω, har, holder, fastholder
εἰκῶν -όνοσ, ἡ, billede, statue

Kapitel 32

- 1 **εὐ-δαιμονία**, ἡ, jonisk εὐ-δαιμονίη, lykke
νέμω, uddeler, tildeler
σπέρχω, stormer frem; pass., bliver ophidset
ἡμέτερος, 3, poss. pron., vor
ἄπορ-ρίπτω, bortkaster, foragter
μηδ-εἰς μηδε-μία μηδ-έν, indef. pron., ingen, intet
ιδιώτης, ὁ, menigmand
ἄξιος, 3, værd, jævnbyrdig med nogen τινός
ποιέω, gør; med., anser for
ἐπίσταμαι, forstår
θεῖος, 3, guddommelig
φθονερός, 3, misundelig
ταραχ-ώδης -ες, ustadig
ἀνθρώπειος, 3, jonisk ἀνθρωπήϊος, menneskelig

- πρᾶγμα**, τό, jonisk πρῆγμα, gerning, forhold
περί, πρᾶρ. m. gen., angående; sættes περί efter sin kasus, flyttes akcenten frem således: **πέρι**
- 2 **ἐθέλω**, vil
πάσχω, oplever, lider
ἐβδομήκοντα, kardinaltal, 70
ὄρος, τό, jonisk οὔρος, grænse
ζωή, ἡ, jonisk ζόη, liv
προ-τίθημι, stiller frem, sætter
- 3 **ἐνιαυτός**, ὁ, længere tidsrum, et år
παρ-έχω, holder frem; med., giver
δια-κόσιοι -αι -α, jonisk διηκόσιοι, kardinaltal, 200
πεντακισ-χίλιοι -αι -α, kardinaltal, 5.000
δισ-μύριοι -αι -α, kardinaltal, 20.000
ἐμβόλιμος -ον, indskudt
γίγνομαι, jonisk γίνομαι, bliver, er
μήν μηνός, ὁ, måned
ἕτερος, 3, den ene af to, den anden af to, hver-anden; τοὔτερον = τὸ ἕτερον
ᾠρα, ἡ, jonisk ᾠρη, årstid
συμ-βαίνω, kommer sammen, indtræffer
παρα-γίγνομαι, jonisk παρα-γίνομαι, er tilstede, indfinder mig
δέω, mangler; δεῖ, det er nødvendigt; εἷς τὸ δέον, til det nødvendige, til rette tid
χίλιοι -αι -α, kardinaltal, 1.000
- 4 **ἑξακισ-χίλιοι -αι -α**, kardinaltal, 6.000
παρά-παν, sædv., τὸ παρά-παν, aldeles
ὁμοίος, 3, lignende nogen eller noget, τινί
συμ-φορά, ἡ, jonisk συμ-φορή, det sammenbragte, skæbnen
- 5 **πλουτέω**, er rig
φαίνω, viser; med., viser mig, synes
ἐκεῖνος, 3, dem. pron., han, hun, den, det
πῶ, jonisk κῶ, enklitisk partikel, på en måde; οὐ πῶ, på ingen måde
αἰών -ῶνος, ὁ, tidsrum, levetid
πυνθάνομαι, erfarer
πλούσιος, 3, rig
τύχη, ἡ, tilfælde, skæbne, lykke eller ulykke
ἐφ-έπω, følger efter, ledsager, giver
ζά-πλουτος -ον, meget rig
ἄν-ολβος -ον, ulykkelig
μέτριος, 3, passende, beskedent
εὐ-τυχής -ές, heldig
- 6 **δύω**, kardinaltal, to; se § 66
προ-έχω, holder frem, overgår nogen i noget τινός τινι
μόνος, 3, jonisk μούνος, alene
ἐπι-θυμία, ἡ, jonisk ἐπι-θυμή, begær, ønske
ἐκ-τελέω, fuldender, opfylder
ἄτη, ἡ, ulykke
προσ-πίπτω, falder frem, indtræffer
φέρω, bærer
δυνατός, 3, mægtig, i stand til (med infinitiv)
εὐ-τυχία, ἡ, jonisk εὐ-τυχίη, held
ἀπ-ερύκω, holder borte, afværger
ἄ-πηρος -ον, ikke lemlæstet
ἄ-νοσος -ον, jonisk ἄ-νουσος, uden sygdom
ἀ-παθής -ές, ikke lidende, ikke udsat for (med objektiv genitiv)
εὐ-παις -παιδος, ὁ, ἡ, rig på børn, velsignet med gode børn
εὐ-ειδής -ές, med godt udseende
- 7 **ζητέω**, søger
ἄξιος, 3, værd, værdig til
ἐπ-έχω, holder på, giver mig til; ἐπ-έχω μήδε, giver mig ikke til, undlader; på græsk kan infinitiv anvendes som imperativ
- 8 **συλ-λαμβάνω**, samler sammen, opnår
ἄ-δύνατος -ον, ikke mægtig, ikke i stand til, umulig
ὥς-περ, konj., ligesom
χώρα, ἡ, jonisk χώρα, rum, land
κατ-αρκέω, er tilstrækkelig
παρ-έχω, holder frem, skaffer
ἐπι-δέομαι, mangler noget, τινός
σῶμα, τό, krop
αὐτ-άρκης -ες, fuldkommen
ἐν-δεής -ές, manglende noget τινός
- 9 **δια-τελέω**, fuldender, tilbagelægger, lever
εὐ-χάριστος -ον, yndig, smuk
ὄνομα, τό, jonisk οὔνομα, navn, ord
δίκαιος, 3, retfærdig, fortjenende
σκοπέω, skuer, betragter
χρῆμα, τό, ting, sag
πῆ, jonisk κῆ, interr. adv., hvorledes
ἀπο-βαίνω, går bort, falder ud
ὑπο-δείκνυμι, stiller for øje
πρόρ-ριζος -ον, fra roden af, i bund og grund
ἀνα-τρέπω, vælter omkuld, tilintetgør

Kapitel 33

- 1 πώς, jonisk κώς, enklitisk partikel, på en eller anden måde
χαρίζομαι, viser velvilje, viser mig imødekommende, glæder
λόγος, ó, ord, overvejelse, eftertanke, respekt;

λόγον ποιέομαι τινος, viser respekt for nogen, respekterer nogen

κάρτα, adv., meget

δοκέω, tror, mener

ἄ-μαθής -ές, uvidende, dum

πάρ-ειμι, er tilstede

μεθ-ίημι, jonisk μετ-ίημι, sender bort, overser

* * * * *